

▲ Skuespilleren Bodil Jørgensen og Mikkel Wold, der er præst i Marmorkirken i København, er aktuelle med samtalebogen "Gå med fred". – Foto: Les Kaner.

Kristendommens kerne er nåde og kærlighed

Skuespilleren Bodil Jørgensen og præsten Mikkel Wold er aktuelle med samtalebogen "Gå med fred". Her bringer Kristeligt Dagblad et uddrag af kapitlet om tro

boguddrag

AF BODIL JØRGENSEN, MIKKEL WOLD OG JOAN ØHRSTRØM

kultur@k.dk

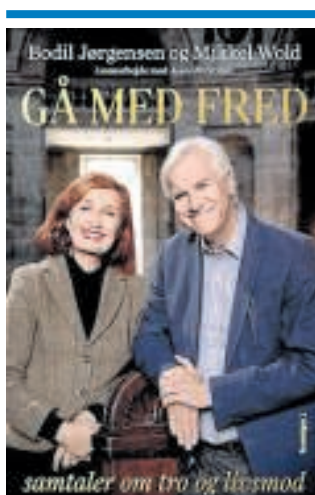
Mikkel: Sommetider møder jeg mennesker, der lidt nedladende siger, at det da må være dejligt at tro, som om man så er fri for problemer. Men livet bliver ikke bare sådan nemmere, hvis man tror på Gud, skulle jeg hilse og sige. Det skønne og smukke ved troen er, at den kan give os en fred i, at vi ikke er alene, men troen er ikke en krykke, som nogle tror. Troen er også en daglig udfordring, når man tror på én, der blandt andet siger, at man skal elske sine fjender. Det ville da være meget nemmere, hvis Jesus havde sagt: "Du skal ikke finde dig i noget." Men Jesus satte mildt sagt standarden højt. Det kan ingen af os leve op til, så jeg må gang på gang sige som Paulus, at det gode, jeg gerne vil, det gør jeg ikke, og det onde, jeg ikke vil, det gør jeg alt for ofte. For at være kristen indebærer også at komme til kort i forhold til Gud, men det handler så også om gang på gang at blive omfavnet af Guds nåde – så det er da dejligt, at der er en, der har sagt, at han vil kendes ved mig, selvom jeg ikke lever et perfekt liv.

Bodil: Jeg tror også, man skal erkende, at man er syndere, før man kan tro.

Mikkel: Tænker du det?

Bodil: Ja, jeg tror, at vi skal mærke synden eller ondskaben i os selv, før vi kan nå derhen, hvor tilgivelsen er, eller hvor nåden findes. Det giver jo ikke mening at ønske sig en chance til, hvis man føler, at man er perfekt. Og når man mærker utilstrækkeligheden, tror jeg, at en længsel efter fylde vil vækkes.

Mikkel: Hvis man spørger, hvordan troen begynder, så er det jo meget forskelligt. Nogle vokser op med den.

"Gå med fred"

► Bogen "Gå med fred – samtaler om tro og livsmod" med Bodil Jørgensen og Mikkel Wold er udkommet på forlaget Grønningen 1. Bogen er sammenskrevet af Joan Øhrstrøm og fik forleden fem stjerner her i avisen.

Læs anmeldelsen på k.dk/kultur

Andre kommer sent til den i deres liv. Det ved jeg ikke, om du gjorde? Det gjorde jeg. Eller i al fald forholdsvis sent, for jeg var 16-17 år, så jeg er bestemt ikke vokset op i troen.

Bodil: Det er jeg på den måde, at min mormor var bondedokne og organist i en kirke. Så når jeg var på ferie hos hende, sad jeg bag på hendes cykel, og så cyklede vi op til Stenderup Kirke, hvor hun spillede om søndagen og til begravelser, og et enkelt bryllup blev det også til – og så var der også altid ham, som trak i klokken. Sønnichsen, en tynd mand, som virkelig kunne hive.

Mikkel: Og som hoppede med op?

Bodil: Og ned igen. Som en sprællemænd. Jeg fulgtes med min mormor og sad oppe ved orglet på gulvet og kiggede på hendes fødder, de tynde, stærke ben, som trampede i pedalerne. Ud over at spille i kirken havde hun også læsekreds og sangaftener. Men på bænken i kirken sad folk, som kom, for det havde man altid gjort. Man kom, fordi det havde mor og far gjort, og her var der "bløven konfirmeret og givt og begraven". (...) Min far elskede at gå i kirke, min mor havde ikke det behov. Man behøvede ikke at komme i kirken, syntes hun. Man kunne høre andagten derhjemme, og så kunne man nå at strikke en sok imens. Så fik hun noget fra hånden. Men jeg gik med min far. Og jeg holder stadig af at komme i kirken, det ordede, lille rum med få ritualer, isenesat, som en gudstjeneste, og altid går man hjemad med ordet i sin magt eller med en salmelinje på tungen, som renser sindet og baner vej for nye dage, klare i tanken – og forundret, særligt over Jesu ord og gerninger.

Bodil: Som barn havde jeg en hule under trappen, og der havde jeg et billede af Jesus hængende. Jeg syntes virkelig, at han var helt utrolig, som når man som barn bliver optaget af noget, og man ønskede, man kunne have været der. Da jeg blev ældre, syntes jeg, at han var revolutionær, at han på eksemplarisk vis gjorde op med alt det materialistiske. At han sagde ting som: "Lad den af jer, som ikke har syndet, kaste den første sten..." At vi skal vende blikket indad og se på os selv. Og det har vi jo stadig brug for at høre.

Fortællingerne fik jeg fortalt i skolen. Jeg havde min far til religion, og det værste for min far var, at jeg græd sådan over de historier. Både dem fra Det Gamle Testamente om Samson, hvordan styr-

ken sidder i hans hår, og hans elskede Dalila får lokket hemmeligheden ud af ham, så de kan klippe det af ham; hvordan kærlighed gør blind. Jeg græd over den gamle Abraham, som skal ofre sin søn Isak på Morijas bjerg, og videre ind i Det Nye Testamente over påskefortællingen. Jeg blev berørt, når jeg hørte lignelsen om den fortabte søn eller andre små historier, der bliver så store for børn og sandelig også for voksne. Historien om den fortabte søn vækker mig hver gang, jeg hører den, minder mig om at blive fundet.

Den fortabte søn vender hjem, og der er ingen ende på faderens glæde, han tager sig ikke af sønnens syndsbekendelse eller hans anger; der er ingen grænser for faderens tilgivelse, han kommer sønnen i mode, omfavner ham, giver ham en ring på fingeren, rent tøj på kroppen og slagter fedekalven for ham, så man kan fejre, at han er blevet "levende" igen. For faderen er så lykkelig for, at sønnen er vendt hjem, og den glæde jager alle de skygger, sønnen måtte bære med sig, bort, han var fortabt, men er blevet fundet. Storebroderen, der har gået derhjemme og passet gården, bliver imidlertid jaloux og føler sig trådt på og nedgjort. Han synes ikke, at lillebroderen fortjener en fest. På den måde er den ældste søn lige så fortabt, fordi han tror, at han skal gøre sig fortjent til faderens kærlighed, men allerede har den.

Det er jo et tema, som går helt tilbage til Kain og Abel i Bibelen, som også viser, hvor små vi mennesker er. Men jeg synes, at lignelsen om den fortabte søn er så smukt et billede på Guds kærlighed og på Guds tilgivelse – og på vores smålighed, når vi ikke kan undgå andre en ny mulighed. Men den guddommelige favn er så stor, og man tænker, det er alt sammen godt, og en dag skal jeg lægge mig ind i alt det. For mig er der ikke

jeg tror, at vi skal mærke synden eller ondskaben i os selv, før vi kan nå derhen, hvor tilgivelsen er, eller hvor nåden findes. Det giver jo ikke mening at ønske sig en chance til, hvis man føler, at man er perfekt. Og når man mærker utilstrækkeligheden, tror jeg, at en længsel efter fylde vil vækkes.

BODIL JØRGENSEN

nogen tvivl, når en historie om en far og to sønner kan ende sådan der. Den fortælling er så menneskelig. Man forstår den ene søn. Man forstår den anden søn, og man forstår faderen.

Mikkel: Lignelsen vil jo sige, at Gud tager imod med sin barmhjertighed. Det er den, vi får vores styrke fra, det er der, vi har vores rod, det er der, vi har vores livsgrundlag.

Det med kirke og kristendom har ikke altid været levende for mig. Jeg er vokset op i en familie, hvor vi konsekvent smed kirkebladet ud, når det kom ind ad brevsprækken. Det så uendelig kedeligt ud, så det indbød heller ikke til at blive læst. Det religiøse spillede nok en vis rolle i mit barndomshjem, men ikke kristendom, og da slet ikke kirken. Men senere begyndte min mor at gå i kirke, i Helligåndskirken inde på Strøget, hvor der var en præst, der hed Gurli Vibe Jensen. Gurli var en af de få præster, der kunne få folk til at gå i kirke i stort tal i en tid, hvor danskere ellers ikke var til at banke i kirke. Jeg begyndte også at komme derinde. Jeg var barn af min tid og vidste absolut intet om kristendom.

Men jeg tog fat på at læse Det Nye Testamente, hvis

indhold jeg stort set ikke kendte i forvejen. Noget af tiden var for mig en rystende oplevelse, fordi Bibelen ikke altid er lige nem. For eksempel det med synden. Hvad betyder det? Det tog mange år for mig at bokse med det. Jeg kunne simpelthen ikke forlige mig med det udtryk.

Bodil: Sådan havde min far det også. Han var på en måde en vildtvoksende troende. Kernen i hans tro var kristendommen, men han havde det svært med det der med synden. Det med, at det udspringer af ens eget liv, kan være svært at have med at gøre. I skabelsesberetningen er det selvsagt, der frister Adam og Eva. Og min far fortalte mig, at han ofte drømte om slanger, da han var barn, og det havde han rigtig svært ved at forstå. Måske havde det også noget med seksualitet at gøre.

Mikkel: Det kunne det meget vel have. Slangen symboliserede måske også det onde for ham på en måde?

Bodil: Det kan også være. At erkende, at vi er syndere, er at erkende, at vi er mennesker, og indimellem er vi styret af alt muligt, som bor i os. Men jeg tror aldrig, at det er for sent for et menneske. Det er aldrig for sent at erkende og få de øjne, der kan se (...).

klassisk musik

AF PETER DÜRRFELD

kultur@k.dk

Tysk højromantik

Man bliver lige i begyndelsen overvældet, når cellisten Nils Sylvest og pianisten Mimi Birkelund i en ny udgivelse fra Danacord tager fat på Johannes Brahms' cellosonate nr. 1 i e-mol, opus 38. De to musikere holder sig konsekvent til tempobetegnelsen *allegro non troppo* – de tager sig den tid, der får Brahms til at folde sig ud med en næsten symfonisk storhed i den mere end et kvarter lange førstesats. En kort *allegretto* og en *allegro-finale* afrunder den forbløffende sonate.

Brahms suppleres fortræffeligt med tre værker af Robert Schumann, hvoraf kun det ene – nemlig "Fünf Stücke im Volkston" – oprindeligt er skrevet for cello og klaver. Den indledende "Adagio og Allegro i as-dur" havde egentlig hornet som soloinstrument, mens de tre afsluttende "Fantasiestücke", opus 73, var tiltænkt klarinet. Men transskriptionerne skader bestemt ikke indtrykket – der er ligesom med Brahms tale om højromantisk tysk musik, når den er mest udtryksfuld. På hver deres måde er de to komponister – de er på smukkeste vis afbilledet side om side bag cd'ens plads – svære at stå for, i hvert fald når de bliver spillet, som Sylvest og Birkelund gør det på denne skive.

Personligt ville jeg have anbefalet Schumann før Brahms, ikke blot fordi det kronologisk er det naturlige, men også fordi det forekommer rigtigst at tage "hovedretten" til sidst, men dette forhold spiller naturligvis ingen rolle for vurderingen af en udgivelse med så skøn kammermusik.

Schumann og Brahms: Cello Works med Nils Sylvest og Mimi Birkelund. Danacord DACOCD 860.

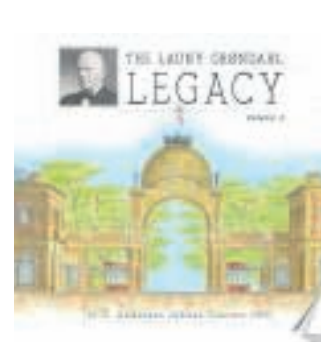
Launy Grøndahl med dansk dobbelt-cd

Den meget roste serie med dirigenten og komponisten Launy Grøndahl er blevet videreført med et volume 3. Her

kan man opleve en H.C. Andersen-koncert i anledning af 150-året for digterens fødsel, som man fejrede den 1. april 1955. Den udgør den første cd, mens den anden cd rummer en live-optagelse fra 5. maj 1957.

Sættet indledes med velkendte toner. Niels W. Gades gennembrudsværk var koncertouverturen "Efterklange af Ossian" – komponeret i 1840 og med opusbetegnelsen 1. Den lå lige til højrebænet for Grøndahl og fryder på ny hver gang, man hører den. Efterfølgende får man August Ennas ikke så lidt sentimentale ouverture til operaen "Den lille pige med svovlstikkerne" fra 1897, og så går det ellers slag i slag med klassiske numre af den slags, der i gamle dage blev spillet til sidst i giro 413, mens man indtog søndagsfrokosten i de små hjem. Niels W. Gades "Agnete og Havfruerne", sunget af Else Brems suppleres med balletmusikken til balletten "Napoli". H.C. Andersen kommer på banen i Knudåge Riisagers "Tolv med posen" med månederne august og oktober samt i Finn Høffdings vittige symfoniske fantasi "Det er ganske vist" fra 1940 – og ikke mindst i Poul Schierbecks mere end et kvarter lange "Fyrtøjet", der har legendariske Mogens Wieth som en gudbenådet fortæller i en optagelse fra 1942.

Det umiddelbart mest spændende af de seks stykker på den anden cd er Henning Wellejus' dramatiske og flotte Frihedsoverture fra 1945, der både inkorporerer brudstykker fra "Det haver så nyeligen regnet" og "Prins Jørgens March", som under Besættelsen var kendingsmelodien for BBC's nyhedsudsendelser til Danmark. Men der er også musik af Ebbe Hamerik, Rued Langgaard og flere andre. I betragtning af optagelsesalderen er lyd-kvaliteten ganske god, men det er lidt sølle, at der på så dansk en udgivelse kun er noter på engelsk. Vi burde i det mindste have fået teksten til "Agnete og havfruerne" på vort modersmål.

The Launy Grøndahl Legacy, volume 3, 2 cd'er. Danacord DACOCD 883.

kort om nye bøger

1500-tallets vilde kvindeskæbner

Maria Helleberg har skrevet en ny roman om adelskvinden Kristina Gyldenstjernes (1494-1599) liv i 1500-tallets Sverige og Skandinavien. Det er en roman om storpolitik, kærlighed, begær, forræderi og mord, og så sætter Hellebergs nye roman fokus på en kvinde, der stod i centrum af magten i en række af sin tids historiske begivenheder. "Min Kristin" er tredje selvstændige bind i Maria Hellebergs trilogi om Norden omkring Reformationen, men romanen kan læses selvstændigt. "Min Kristin" udkommer på Gyldendal på torsdag.

Fransk forfatters dannelsesroman

Den franske forfatter Simone de Beauvoirs (1908-1986) roman "De uadskillelige" er et unikt indblik i et væk og en tid, der fik stor betydning for forfatterens liv og forfatterskab. Romanen, der handler om venskabet mellem de to piger Sylvie og Andréa, kredser om emner som kærlighed og

venskab, frihed, restriktioner og store tab. Simone de Beauvoir skrev romanen i 1954 med den originale franske titel "Les inseparables". Nu udgiver Gyldendal bogen i en dansk oversættelse med et forord skrevet af Simone de Beauvoirs adopterede datter Sylvie Le Bon de Beauvoir og litteraturforskeren Lilian Munk Rösing.

Selvbiografi af H.C. Andersen i ny form

"Mit Livs Eventyr" er titlen på den berømte selvbiografi, forfatteren H.C. Andersen færdiggjorde på sin 50-årsfødselsdag, den 2. april 1855. Bogen udkom senere samme år og indeholdt forfatterens egne beskrivelser af sit eventyrlige liv frem til 20 år før hans død. Nu udgiver forlaget Stauer Publishing en genredigeret nydansk udgave af selvbiografien om både forfatterens faglige opvækst i Odense og livet som anerkendt forfatter. Teksten er ændret til nydansk af forfatter og filosof, mag.art. Jens Straubrand og indeholder foruden den redigerede tekst mere end 700 billeder med tilhørende billedtekster. "Mit livs Eventyr" udkommer på onsdag på forlaget Stauer Publishing.